

ברוכים הבאים לגן לאומי כורזים

שרידיה של עיר יהודית המוזכרת בתלמוד (מנחות פ"ה, ע"א), כידועה בחיטה הטובה שגדלה בשדותיה. בברית החדשה מוזכרת כורזים (מתי י"א, 21; לוקאס י', 13), כעיר שישו גינה יחד עם בית צידא וכפר נחום. באונומסטיקון של אבזביוס, מוזכרת כורזים כעיר חרבה.

העיר משתרעת על פני כ-100 דונם ומחולקת לחמישה רובעים. במרכז העיר בית כנסת, שהוא חלק מן הרובע המרכזי. העיר משתרעת על פני רובעים נוספים ממערב, מדרום, ממזרח ומצפון לרובע המרכזי.

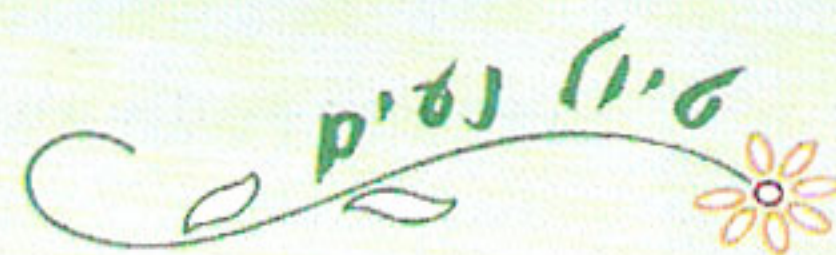
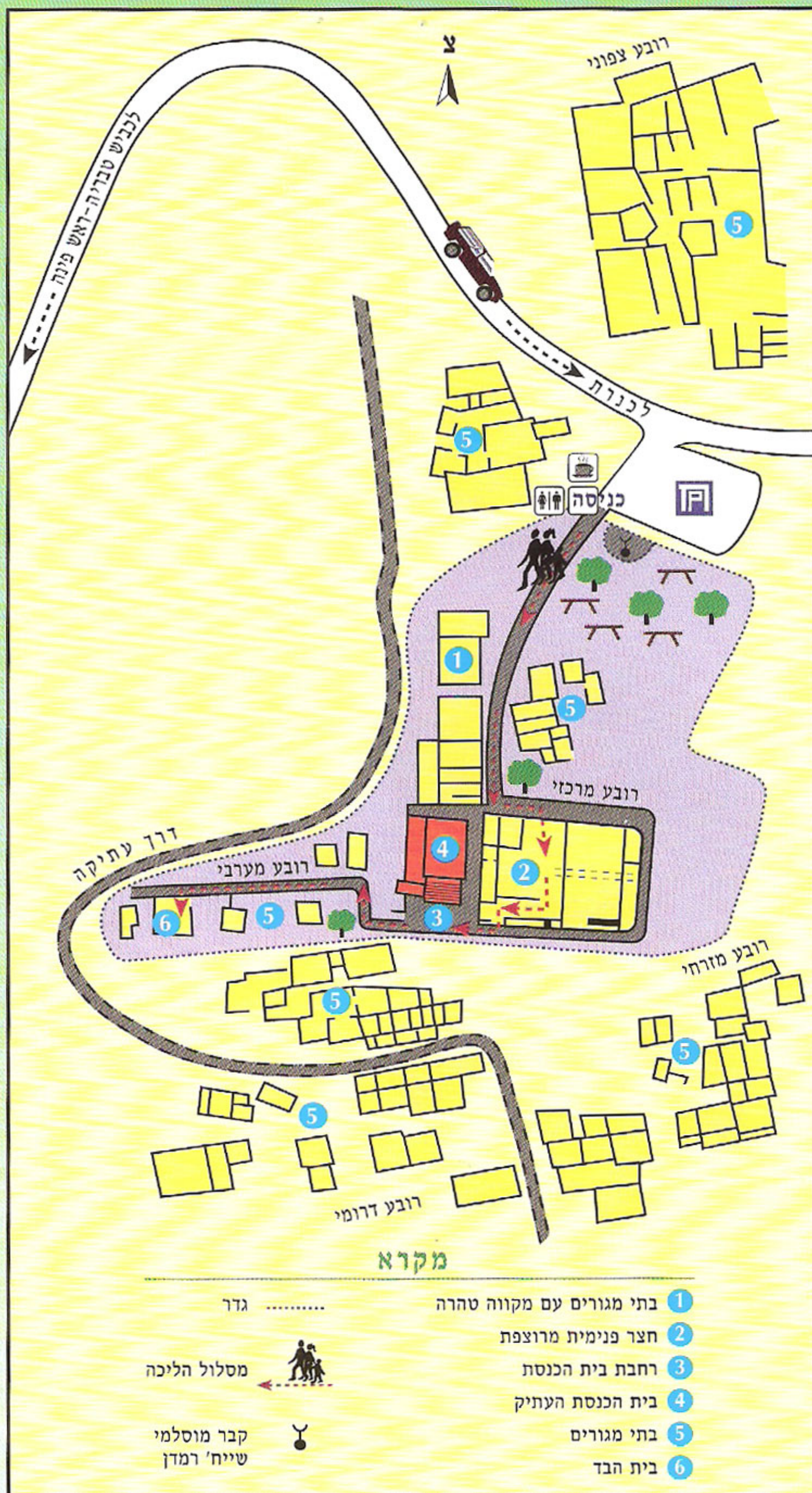
ראשיתה של העיר במאה ה-1 או ה-2 לסה"נ. בתקופת המשנה והתלמוד, במאות ג'-ד' לסה"נ, גדלה העיר והתרחבה ומתקופה זו עיקרם של השרידים. בסוף תקופת התלמוד, במאה ה-5 או ה-6, שוקמה העיר ונערכו בה תיקונים ושינויים רבים בבית הכנסת ובמבנים אחרים. במאה ה-8 לסה"נ פרחה העיר מחדש ושינויים רבים הוכנסו במבנים השונים. לאחר פער של כמה מאות שנים, חודש הישוב במאה ה-13. נוסע, שסייר באיזור במאה ה-16, מספר על דייגים יהודים שישבו בכורזים. לאחר תקופה זו, היה בעיר ישוב דל שהתקיים, תוך שינויים, עד לראשית המאה ה-20.

החפירה הראשונה באתר נערכה בראשית המאה הנוכחית על ידי האוניברסיטה העברית בירושלים ומחלקת העתיקות המנדטורית. עבודות חפירה נרחבות ברובע המרכזי נערכו על ידי אגף העתיקות והמוזיאונים בין השנים 1962-1965. פעולות השיחזור וחפירות נוספות בוצעו בשנים 1980-1983, במפעל משותף של רשות הגנים ואגף העתיקות והמוזיאונים.

רשות הטבע והגנים, בהשתתפותה של החברה הממשלתית לתיירות, ביצעה במקום עבודות שימור, הכשירה מסלולי הליכה והתקינה מערכת שילוט מיוחדת.

כללי התנהגות בגן לאומי כורזים

- יש להקפיד ולטייל בשבילים המסומנים בלבד ולהשמע להוראות עובדי הגן הלאומי.
- אין לפגוע בעתיקות ובמצאים הארכיאולוגיים שבשטח.
- אסור לטפס על החומות והקירות.
- אסור להכנס למקומות שטרם הוכשרו לביקור.
- יש לשמור על הניקיון בכל רחבי הגן הלאומי וסביבתו.

© הוצאת רשות טבע והגנים

מרץ 2001

עריכה: צביקה צוק / צילום: זרון הורוביץ